

Brüssel, 11.2.2016
COM(2016) 63 final

2016/0037 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikide ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Lisatud nõukogu otsuse ettepanek kujutab endast õiguslikku vahendit ühelt poolt Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikide ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta. Ida-Aafrika Ühenduse partnerriigid on Burundi, Kenya, Rwanda, Tansaania ja Uganda.

Läbirääkimised lõpetati läbirääkijate tasandil 14. oktoobril 2014 Brüsselis. Leping parafeeriti 16. oktoobril 2014 Brüsselis.

Praegu saab Kenya kasu turulepääsu määramises kehtestatud kavast. Teisi piirkonna riike toetatakse praegu algatusega „Kõik peale relvade,” sest need kuuluvad vähim arenenud riikide hulka.

Lepinguga tagatakse Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikidele ühesugune juurdepääs turule niipea, kui leping jõustub.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas kehtivate sätetega**

Ettepanekuga rakendatakse ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelist partnerluslepingut¹ (edaspidi „AKV–ELi partnerlusleping”), mis nõuab WTO eeskirjadele vastavate majanduspartnerluslepingute sõlmimist.

- **Kooskõla liidu muude poliitikavaldkondadega**

Ida-Aafrika Ühenduse majanduspartnerlusleping on arengule suunatud kaubandusleping. See pakub Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikidele asümmeetrilist turulepääsu, mis võimaldab neil kaitsta tundlikke majandussektoreid liberaliseerimise eest, pakub mitmeid kaitsemeetmeid ja sisaldab noore tootmisharu kaitsetsätet, sisaldab ekspordi lihtsustavaid sätteid päritolureeglite kohta ning kaotab eksporditoetused osapoolte vahelises kaubanduses. Nimetatud sätted aitavad kaasa poliitikavaldkondade arengusidususe eesmärgi täitmisele ning on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 208 lõikega 2.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Nõukogu otsuse õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõiked 3 ja 4 ja artikli 209 lõige 2 koostoimes sama lepingu artikli 218 lõikega 5.

- **Subsidiaarsus (ei kuulu liidu ainupädevusse)**

Ühine kaubanduspoliitika kuulub Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 kohaselt liidu ainupädevusse.

- **Proportsionaalsus**

Käesolev ettepanek on vajalik, et täita liidu rahvusvahelisi kohustusi, mis on sätestatud AKV-EÜ partnerluslepingus.

- **Õigusakti valik**

¹ ELT L 317, 15.12.2000, lk 3. Lepingut on muudetud 25. juunil 2005 Luxembourgis alla kirjutatud lepinguga (ELT L209, 11.8.2005, lk 27) ja 22. juunil 2010 Ouagadougous alla kirjutatud lepinguga (ELT L287, 4.11.2010, lk 3).

Käesolev ettepanek on kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõikega 5, millega on ette nähtud, et nõukogu võtab vastu otsused rahvusvaheliste lepingute kohta. Käesolevas ettepanekus esitatud eesmärgi saavutamiseks ei ole võimalik kasutada muud õiguslikku vahendit.

3. JÄRELHINDAMISTE TULEMUSED, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMINE JA MÕJUHINNANGUD

- **Järelhindamised / kehtivate õigusaktide toimivuskontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ei kohaldata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata.

- **Mõju hindamine**

AKV-ELi majanduspartnerluslepingute jätkusuutlikkuse mõju hinnati aastatel 2003–2007. Selle projekti tingimused avaldas Euroopa Komisjon 2002. aastal konkurentsil põhineva pakkumismenetluse raames. Pakkumismenetluse tulemusel sõlmiti 2002. aasta augustis viieaastane raamleping ettevõtjaga PwC France. Mõjuhindangu lõpparuande kavand esitati Euroopa sidusrühmadele ELi kodanikuühiskonna dialoogi raames toimunud kohtumisel, mille Euroopa Komisjon korraldas 23. märtsil 2007 Brüsselis, Belgias.

- **Õigusloome kvaliteet ja lihtsustamine**

Ida-Aafrika Ühenduse majanduspartnerluslepingu suhtes ei kohaldata õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi menetlusi; see ei too liidu VKEdele kaasa kulusid ning see ei tekita küsimusi digitaalse keskkonna seisukohast.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset liidus.

4. MÕJU EELARVELE

Neli Ida-Aafrika Ühenduse partnerriiki viiest saavad kasu „Kõik peale relvade” algatusest, mille kaudu on neil tollimaksu- ja kvoodivaba pääs ELi turule. Kenya suhtes kohaldatakse turulepääsu määrust, mis tagab talle samuti tollimaksu- ja kvoodivaba pääsu ELi turule. Seega mõju eelarvele puudub, sest lepinguga tagatakse riikide pääs ELi turule samadel tingimustel.

5. MUUD KÜSIMUSED

- **Rakenduskavad ning järelevalve-, hindamis- ja aruandluskord**

Ida-Aafrika Ühenduse majanduspartnerluslepingu institutsiooniliste sätetega nähakse ette majanduspartnerluslepingu nõukogu loomine, mis vastutab majanduspartnerluslepingu rakendamise järelevalve eest. Majanduspartnerluslepingu nõukogu koosneb lepinguosaliste esindajatest ministrite tasandil, keda abistab kõrgemate ametnike komitee.

Nõuandekomitee abistab kõrgemate ametnike komiteed eesmärgiga edendada dialoogi ja koostööd kodanikuühiskonna, erasektori, sotsiaal- ja majanduspartnerite vahel. Ida-Aafrika Ühenduse majanduspartnerlusleping vaadatakse läbi iga viie aasta tagant alates selle jõustumisest.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku erisätete üksikasjalik selgitus**

Ida-Aafrika Ühenduse majanduspartnerlusleping sisaldab sätteid kaubavahetuse, tolli ja kaubanduse soodustamise, tehniliste kaubandustõkete, sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete, põllumajanduse ja kalanduse kohta.

Arengumõõtme rakendamiseks tehtavat koostööd käsitlevates sätetes määratakse kindlaks Ida-Aafrika Ühenduse majanduspartnerluslepingu rakendamiseks esmatähtsad tegevusvaldkonnad, mis on esitatud piirkondlikus sihtprogrammis 2014–2020.

Ida-Aafrika Ühenduse majanduspartnerlusleping hõlmab piirkondlikku integratsiooni käsitlevaid kohustusi, mis toetavad Ida-Aafrika Ühenduse tolliliidu rakendamist.

Ida-Aafrika Ühenduse majanduspartnerluslepingus nähakse samuti ette, et piirkondlikul tasandil tuleb jätkata läbirääkimisi teenuste, konkurentsipoliitika, investeringute, erasektori arengu, keskkonna ja jätkusuutliku arengu, intellektuaalomandi õiguse ja riigihangete läbipaistvuse teemadel.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikide ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõikeid 3 ja 4 ja artikli 209 lõiget 2 koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut²

ning arvestades järgmist:

- 1) 12. juunil 2002 volitas nõukogu komisjoni alustama Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühmaga läbirääkimisi majanduspartnerluslepingute sõlmimiseks.
- 2) Läbirääkimised on lõpule viidud ja majanduspartnerlusleping ühelt poolt Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikide (Burundi Vabariik, Kenya Vabariik, Rwanda Vabariik, Tansaania Ühendvabariik ja Uganda Vabariik) ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahel (edaspidi „leping”) parafeeriti 16. oktoobril 2014.
- 3) Ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelises partnerluslepingus³ on sätestatud WTO eeskirjadele vastavate majanduspartnerluslepingute sõlmimine.
- 4) Leping tuleks liidu nimel allkirjastada, tingimusel et see hiljem sõlmitakse.
- 5) Arvestades lepingu artikli 139 lõiget 4, mille kohaselt võib lepingut kuni selle jõustumiseni kohaldada ajutiselt, tuleks liidu pädevusse kuuluvate küsimuste puhul lepingut ajutiselt kohaldada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjoni volitatakse Euroopa Liidu nimel alla kirjutama ühelt poolt Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikide ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide vahelisele majanduspartnerluslepingule, tingimusel et nimetatud leping hiljem sõlmitakse.

Lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

² ELT C [...], [...], lk [...].

³ ELT L 317, 15.12.2000, lk 3. Lepingut on muudetud 25. juunil 2005 Luxembourgis alla kirjutatud lepinguga (ELT L209, 11.8.2005, lk 27) ja 22. juunil 2010 Ouagadougous alla kirjutatud lepinguga (ELT L287, 4.11.2010, lk 3).

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja annab liidu nimel lepingule allakirjutamise täielikud volitused isiku(te)le, kelle on määranud lepingu üle läbirääkimisi pidav asutus, eeldusel et leping sõlmitakse.

Artikkel 3

1. Vastavalt lepingu artikli 139 lõikele 4 kohaldatakse lepingut liidu pädevusse kuuluvate küsimuste puhul ajutiselt.
2. Liit ei kohalda ajutiselt järgmist lepingu sätet:
 - artikli 102 lõige 3.
3. Komisjon teatab lepingu ajutise kohaldamise alguskuupäeva.

Artikkel 4

Lepingut ei tõlgendata viisil, mis võimaldaks sellest tulenevatele õigustele või kohustustele otseselt tugineda liidu või liikmesriikide kohtutes.

Artikkel 5

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

**FINANTSSELGITUS ETTEPANEKUTE KOHTA, MILLE MÕJU EELARVELE
PIIRDUB AINULT TULUDE POOLEGA**

1. ETTEPANEKU NIMETUS:

NÕUKOGU OTSUS ühelt poolt Ida-Aafrika Ühenduse partnerriikide ning teiselt poolt Euroopa Liidu ja tema liikmesriikide vahelise majanduspartnerluslepingu allakirjutamise ja ajutise kohaldamise kohta

2. EELARVEREAD

Peatükk ja artikkel: peatükk 12, artikkel 120

Aastaks 2014 eelarvestatud summa: 16 185 600 000 eurot

3. FINANTSMÕJU

Ettepanekul puudub finantsmõju

4. PETTUSEVASTASED MEETMED

Selleks et kaitsta Euroopa Liidu omavahendeid, on lepingusse lisatud sätted, mille eesmärk on tagada, et partnerriik kohaldaks nõuetekohaselt punktis 3 („Finantsmõju”) kindlaks määratud kaubanduskontsessioonide kohaldamise tingimusi, mis on sätestatud eelkõige artiklis 16 halduskoostöö erisätete kohta (nn OLAFi klausel), päritolureegleid käsitlevas lepingu protokollis nr 1 ja tolliküsimustes vastastikuse haldusabi andmist käsitlevas protokollis nr 2. Need sätted täiendavad Euroopa Liidu tollialaseid õigusakte (eelkõige Euroopa Liidu tolliseadustikku ja selle rakendussätteid), mida kohaldatakse kõigi imporditavate kaupade suhtes, ja õigusakte, mis käsitlevad liikmesriikide vastutust omavahendite kontrolli alal (eeskätt nõukogu määrus (EÜ) nr 1150/2000).